

Kontrakt

Kontrakt

Transporttjenester Oslo øst 2023

Kontrakt Transporttjenester Oslo øst 2023

For ruteområde X Oslo NN («Ruteområdet»)

mellom

Ruter As

Organisasjonsnummer: 991 609 407

(Heretter kalt «Oppdragsgiver»)

og

NN

Organisasjonsnummer: XXX XXX XXX

(Heretter kalt «Operatøren»)

Innhold

0	Definisjoner	7
1	Kontraktens gjenstand og formål	8
2	Vedlegg – rangordning ved motstrid	8
3	Generelle bestemmelser om Oppdraget	9
3.1	Utførelse av Oppdraget	9
3.2	Leveranse av digitale tjenester	9
3.3	Krav til bussmateriellet	9
3.3.1	Kontraktens krav	9
3.3.2	Midlertidig dispensasjon	10
3.3.3	Bruk av bussene til andre oppdrag	10
3.4	Rutebeskrivelse	11
3.5	Bussanlegg	11
4	Kontraktens varighet og oppstartsforberedelser	11
4.1	Varighet og opsjoner på forlengelse	11
4.1.1	Varighet	11
4.1.2	Mulighet til forlengelse	12
4.2	Oppstartsforberedelser	12
5	Godtgjørelse for Oppdraget	12
5.1	Overordnet om godtgjørelse	12
5.2	Godtgjørelselementer	13
5.2.1	Månedlig godtgjørelse	13
5.2.2	Godtgjørelse for beredskapskjøring	13
5.2.3	Godtgjørelse for administrative tjenester	13
5.3	Regulering av godtgjørelsen	14
5.3.1	Tidspunkt for regulering	14
5.3.2	Basis for regulering	14
5.3.3	Regulering av pris per Rutekilometer	14
5.3.4	Regulering av pris pr. Rutetime	15
5.3.5	Regulering av pris per Vogntime og pris per time for administrative tjenester	15
5.3.6	Regulering av Faste kostnader	15
5.3.7	Regulering av Kapitalkostnad pr. buss i Rute	15
5.3.8	Regulering av Kapitalkostnad for ladeinfrastruktur	15
5.4	Avregnings- og oppgjør rutiner	16
5.5	Ekstraordinær regulering	17
6	Endring i form av justering av Ruteproduksjonen	17
6.1	Generelt om justering av Ruteproduksjon	17

6.2	Godtgjørelse ved justering av Ruteproduksjon	18
7	Endring av Oppdraget	19
7.1	Generelt om endringer	19
7.1.1	Oppdragsgivers rett til å pålegge endringer	19
7.1.2	Fremgangsmåte ved endringsordre	19
7.1.3	Virkningene av en endring på godtgjørelsen	20
7.1.4	Tvist om konsekvensene av en endring	20
7.1.5	Uenighet om det foreligger en endring	21
7.2	Endring av bussmateriell	21
7.2.1	Bytte av buss på initiativ fra Operatøren	21
7.2.2	Bytte av buss/endret innsats av materiell på initiativ fra Oppdragsgiver	21
7.2.3	Endring av godtgjørelse som følge av bytte av buss/endret innsats av materiell på initiativ fra Oppdragsgiver	22
7.3	Endringer vedrørende administrative tjenester	23
7.3.1	Generelt om endringer vedrørende overføring av administrative tjenester	23
7.3.2	Endring av godtgjørelsen som følge av overføring av administrative tjenester	23
8	Omdisponeringer	23
8.1.1	Generelt om omdisponeringer	23
8.1.2	Endring av godtgjørelse ved omdisponering	23
9	Rettslig rammeverk for utførelse av Oppdraget	24
10	Lønns- og arbeidsvilkår	24
11	Opphavs- og eiendomsrett til data, behandling av personopplysninger og krav til informasjonssikkerhet	24
11.1	Opphavs- og eiendomsrett til data	24
11.2	Behandling av personopplysninger	25
11.3	Krav til informasjonssikkerhet	25
12	Sikkerhetsstillelse	26
13	Ansvar og forsikring	27
14	Overdragelse	27
15	Bruk av underleverandører	27
16	Oppdragsgivers generelle krav til leverandører	27
17	Reklame på bussene	28
18	Kontroll- og opplysningsplikt	28
19	Konfidensialitet	28
20	Kontraktsbrudd, tiltak og sanksjoner	29
20.1	Hva anses som kontraktsbrudd	29
20.2	Retting	29
20.3	Tiltak og tiltaksplan	29

20.4	Standardiserte sanksjoner ved enkelte typer kontraktsbrudd	29
20.4.1	Overordnet om standardisert gebyr	29
20.4.2	Gebyr ved manglende oversendelse av dokumentasjon	30
20.4.3	Gebyr ved innstilt avgang	30
20.4.4	Gebyr ved bruk av avvikende materiell	30
20.4.5	Gebyr ved førers bruk av mobiltelefon	30
20.4.6	Gebyr ved gjentatte brudd på øvrige bestemmelser i Kontrakten	30
20.4.7	Gebyr ved forsinket levering av bussmateriell	30
20.4.8	Sanksjoner ved brudd på bestemmelsene om markedsføring og kommunikasjon	31
20.4.9	Standardisert erstatning til Operatør	31
20.5	Krav fra kundene	31
20.6	Prisavslag	32
20.6.1	Generelt om prisavslag	32
20.6.2	Særlig om prisavslag ved manglende innfrielse av krav til takting	32
20.7	Partenes rett til å kreve erstatning	32
20.8	Force majeure	32
20.9	Betalingsmislighold	33
20.10	Heving ved vesentlig kontraktsbrudd	33
21	Tvister	33
22	Signering	34

0 Definisjoner

Begrep	Definisjon
Bussanlegg	Område og bygningsmasse med for eksempel vaskehall, anlegg for drivstoffpåfylling/ladning av elbusser, garderobefasiliteter, oppholdsrom, verksted, kontorer mv., samt tilhørende arealer for oppstilling av busser og privatbiler. Bussanlegget skal utgjøre en base for bussførere, driftsledelse, trafikkledelse, vaske- og verkstedansatte
Kontrakten	Dette dokument med vedlegg
Oppdraget	Leveransen av kollektivtransporttjenester i Ruteområdet i henhold til Kontrakten
Oppstartsdato	Dato for oppstart av levering av Ruteproduksjonen
Rute	Avganger i henhold til tidtabell og eventuelle ekstraavganger.
Rutekilometer	Antall kilometer av alle kjørte avganger i Rute. Tomkjøring inngår ikke i Rutekilometer
Ruteområdet	Det geografiske området Oppdraget skal utføres i.
Rutetime	Tid som medgår til å kjøre alle avganger i Rute. Tomkjøring og reguleringstid inngår ikke i Rutetimer
Ruteproduksjon	Det samlede antall Rutetimer og Rutekilometer som produseres
Tomkjøring	All kjøring knyttet til Oppdraget som ikke skjer i Rute. Det vil blant annet si kjøring mellom Bussanlegg og start-/sluttsted for ruten eller fra sluttsted på en avgang til startsted på neste avgang
Utslippsfri	Kjøretøy eller fartøy der det ikke er klimagassutslipp, eller utslipp av NOx eller partikler fra kjøretøyets motor, tilleggsvarmer o.l.
Vogntime	Tid bussen er tilgjengelig for Oppdragsgiver til beredskapskjøring. Regnes fra bussen kjører fra Bussanlegg til den er tilbake igjen etter endt kjøring

1 Kontraktens gjenstand og formål

Kontrakten gjelder levering av transporttjenester fra Operatøren i Ruteområdet.

Partene har felles målsetning om å gjøre kollektivtrafikken til et naturlig førstevalg for de reisende i Ruteområdet. Kontrakten skal bidra til å oppnå overordnede målsetninger om en sterk markedsposisjon for kollektivtrafikken med fornøyde kunder og en effektiv og bærekraftig ressursbruk.

2 Vedlegg – rangordning ved motstrid

Kontrakten har følgende vedlegg:

Vedlegg 1a og 1b	Oppdragsbeskrivelse
Vedlegg 2	Krav til bussmateriellet
Vedlegg 3	Rutebeskrivelse
Vedlegg 4a og 4b	Anleggsbeskrivelse
Vedlegg 5	Tilbudsskjema på godtgjørelse
Vedlegg 6	Incitamentsbeskrivelse
Vedlegg 7	Påkrevsgaranti
Vedlegg 8	Databehandleravtale
Vedlegg 9	Handlingsregler for Ruters leverandører med vedlagte kontraktsvilkår
Vedlegg 10	Operatørens tilbud
Vedlegg 11	Bekreftelse på løyvefritak
Vedlegg 12	Opsjon Linje 23

Kontraktsdokumentene utfyller hverandre. I tilfelle motstrid mellom bestemmelsene i dette dokumentet og vedleggene og ev. bilag, skal dette dokumentets ordlyd gå foran ordlyden i vedleggene.

I tilfelle motstrid mellom vedleggene skal vedleggene ha prioritet og overstyre underliggende vedlegg i ovenstående rekkefølge (lavest nummer har høyest rang).

Motstrid foreligger ikke dersom det fremkommer eksplisitt og tydelig at teksten i vedlegget er ment å fravike fra det rangmessig overordnede vedlegget.

3 Generelle bestemmelser om Oppdraget

3.1 Utførelse av Oppdraget

- 3.1.1.1 Operatøren skal utføre Oppdraget på en fagmessig god og aktsom måte, og i henhold til de krav som følger av Kontrakten. Operatøren skal ved utførelsen legge særlig vekt på sikkerhet, og gå frem slik at slik at det ikke oppstår skade, eller fare for skade, på person, eiendom eller Oppdragsgivers renommé.
- 3.1.1.2 Oppdragsbeskrivelsen fremkommer av vedlegg 1a og 1b.
- 3.1.1.3 Partene er forpliktet til å samarbeide og vise lojalitet under gjennomføringen av Kontrakten.

3.2 Leveranse av digitale tjenester

- 3.2.1.1 Operatøren har ansvar for leveranse av de digitale tjenester som er nærmere beskrevet i Oppdragsgivers Avtale om Digitale Tjenester (ADT). Alle kjøretøy som benyttes til Oppdraget må levere data på en gyldig API-versjon.
- 3.2.1.2 ADT omfatter blant annet dataleveranser over MQTT-protokoll, beskrivelse av tjenestearkitektur i kjøretøyene, oppsett av salgsutstyr og tjenester for Digital Passasjerinformasjon. Dataleveransene er detaljert i en tilhørende API-beskrivelse.
- 3.2.1.3 Oppdragsgiver vil bruke ADT aktivt i arbeidet med å gi en god kundeopplevelse gjennom hele kontraktsperioden. Avtalen vil derfor jevnlig versjoneres, ca. årlig på major-nivå, og gjennom kontinuerlige, bakoverkompatible endringer på minor-nivå.
- 3.2.1.4 Operatøren anbefales å ha en digital plattform i kjøretøyene som er forberedt på endringer, men major-endringene kan innebære endringer av Operatørens plattform i kjøretøyet. Kostnader i forbindelse med endring av maskinvare og annet teknisk utstyr i kjøretøyet, som direkte påføres av slike versjonsoppgraderinger, vil dekkes av Oppdragsgiver i henhold til punkt 7.1.3.2. Andre kostnader ved versjonsoppgraderinger dekkes av Operatøren.
- 3.2.1.5 Ved kontraktsinngåelsen foreligger ADT i versjon 2.4. Denne er beskrevet på Oppdragsgivers operatørportal - <https://ruter.atlassian.net/l/c/oEgpZBqm>.
- 3.2.1.6 Oppdragsgiver vil kunngjøre lansering av nye major-versjoner til Operatøren med minst 3 måneders varsel. Etter lansering av ny versjon, vil både nyeste og nest nyeste versjon kunne brukes fram til neste major-lansering. Dette er nærmere beskrevet i Vedlegg 6.
- 3.2.1.7 Ved oppstart av tjenesteleveransen skal alle kjøretøy benytte støttede versjoner, men aldri lavere versjon enn versjonen som foreligger ved kontraktsinngåelsen.

3.3 Krav til bussmateriellet

3.3.1 Kontraktens krav

- 3.3.1.1 Krav til bussene som benyttes i Oppdraget fremgår nærmere av vedlegg 2.

- 3.3.1.2 Busser som ikke tilfredsstiller kravene i Kontrakten kan ikke benyttes til Oppdraget, med mindre det gis dispensasjon i samsvar med punkt 3.3.2.

3.3.2 Midlertidig dispensasjon

- 3.3.2.1 Oppdragsgiver har rett, men ingen plikt, til å kunne innvilge dispensasjon fra krav gitt i Kontrakten. Dispensasjonen skal gis skriftlig og i utgangspunktet kun for en kort periode.
- 3.3.2.2 Dersom behovet viser seg å være langvarig, kan dispensasjonen forlenges slik at Operatøren får anledning til å skaffe bussmateriell som tilfredsstiller Oppdragsgivers krav.
- 3.3.2.3 Oppdragsgiveren gir ikke dispensasjon dersom det vil innebære en vesentlig endring av Kontrakten å innvilge slik dispensasjon.

3.3.3 Bruk av bussene til andre oppdrag

- 3.3.3.1 Operatøren har anledning til å benytte busser fra dette Oppdraget til andre, enkeltstående og kortvarige oppdrag for Ruter og andre oppdragsgivere, så lenge forpliktelsene etter Kontrakten oppfylles.
- 3.3.3.2 Oppdragsgiver skal varsles og avgi forhåndsgodkjenning dersom bussene skal brukes til andre oppdrag i mer enn syv (7) dager. Oppdragsgiver har anledning til å nekte slik bruk av bussene for andre oppdragsgivere dersom det foreligger saklig grunn, som f.eks. planlagte oppdrag i regi av Oppdragsgiver.
- 3.3.3.3 Dersom Operatøren ved to eller flere anledninger har benyttet bussene for andre oppdragsgivere i strid med denne bestemmelsen, kan Oppdragsgiver begrense Operatørens mulighet til å ta slike enkeltstående kortvarige oppdrag.

3.4 Rutebeskrivelse

- 3.4.1.1 Linjene i Ruteområdet er beskrevet i vedlegg 3.
- 3.4.1.2 Denne Kontrakten gir ikke Operatøren enerett til å gjennomføre oppdrag for Oppdragsgiver i Ruteområdet.
- 3.4.1.3 Oppdragsgiver står fritt til å inngå kontrakter med andre enn Operatøren, også der hvor slike kontrakter har direkte trafikkmessige berøringspunkter med Operatørens Oppdrag.
- 3.4.1.4 Operatøren har ingen rett til endret godtgjørelse eller til å kunne påberope seg andre kontraktsmessige konsekvenser grunnet transporttjenester som andre utfører for Oppdragsgiver. Oppdragsgiver kan pålegge forskjellige operatører å samarbeide om å kjøre busslinjer som har berøringspunkter med hverandre. Operatøren plikter da å delta i henhold til Oppdragsgivers pålegg i slikt samarbeid.
- 3.4.1.5 Dersom staten og/eller tilgrensende fylker/regioner inngår kontrakter eller oppretter/endrer linjer som har trafikkmessige berøringspunkter og konsekvenser for Operatøren, har Operatøren ingen rett til endret godtgjørelse eller til å påberope seg andre kontraktsmessige konsekvenser.

3.5 Bussanlegg

Oppdragsgiver stiller Bussanlegg til disposisjon for Operatøren i det omfang og på de vilkår som følger av vedlegg 4a og 4b.

4 Kontraktens varighet og oppstartsforberedelser

4.1 Varighet og opsjoner på forlengelse

4.1.1 Varighet

- 4.1.1.1 Oppstartsdato er ved driftsdøgnets start 10. desember 2023. Et driftsår starter årlig på samme dag og måned som Oppstartsdato.
- 4.1.1.2 Kontrakten gjelder fra kontraktsinngåelsen og frem til og med driftsdøgnets slutt 10. desember 2033.

4.1.2 Mulighet til forlengelse

- 4.1.2.1 Oppdragsgiver kan deretter forlenge Kontrakten i inntil to (2) år.
- 4.1.2.2 Enhver forlengelse av Kontrakten skal varsles skriftlig senest tolv (12) måneder før Kontraktens utløp.

4.2 Oppstartsforberedelser

- 4.2.1.1 I perioden etter kontraktsinngåelsen og frem til Oppstartdato skal Operatøren utføre de forberedelser til oppstart som er nødvendig for å sikre en god og forsvarlig oppfyllelse av Kontrakten og dens bestemmelser, jf. vedlegg 1a, kapittel 14.
- 4.2.1.2 Oppdragsgiver kan pålegge Operatøren å gjennomføre oppgaver i perioden mellom kontraktsinngåelse og Oppstartdato dersom Operatøren ikke i tilstrekkelig grad ivaretar sine plikter som følger av første avsnitt.
- 4.2.1.3 Operatøren skal uten ugrunnet opphold varsle Oppdragsgiver om mulige forsinkelser i angitt fremdrift i oppstartsforberedelsene eller av Oppstartdato.
- 4.2.1.4 Oppdragsgiver kan kreve skriftlig statusrapport for oppstartsforberedelsene fra Operatøren frem til Oppstartdato.

5 Godtgjørelse for Oppdraget

5.1 Overordnet om godtgjørelse

- 5.1.1.1 Kontrakten mellom Oppdragsgiver og Operatør er basert på hovedprinsippene i en bruttokontrakt, der billettinntekter, reklameinntekter og eventuelle andre inntekter tilfaller Oppdragsgiver.
- 5.1.1.2 Operatørens godtgjørelse for utførelse av Oppdraget består av de elementer som er angitt i punkt 5.2.
- 5.1.1.3 Godtgjørelse er oppgitt i NOK eks. mva. i priser per 1. april 2022 (indekser pr 4. kvartal 2021) og gjelder frem til første prisregulering 1. juli 2022 (indekser pr 1. kvartal 2022). Reguleringen skal skje i henhold til punkt 5.3.
- 5.1.1.4 Med mindre annet eksplisitt kommer frem i bestemmelsene i denne Kontrakten med vedlegg, gis det ikke godtgjørelse ut over den ordinære godtgjørelsen for oppgaver som pålegges Operatøren.

5.2 Godtgjørelseselementer

5.2.1 Månedlig godtgjørelse

- 5.2.1.1 Operatøren godtgjøres hver måned etter avtalt pris per Rutekilometer, Rutetime, faste kostnader, og avtalt kapitalkostnad pr. måned for buss i rute som medgår for å utføre Oppdraget etter Oppstartsdato. Kapitalkostnad for ladeinfrastruktur som etableres etter oppstart vil betales månedlig fra perioden kostnadene påløper.
- 5.2.1.2 Alle kostnader knyttet til denne Kontrakt skal være inkludert i vedlegg 5, tabell 5.1. Listen over kostnadselementer knyttet til de ulike prisenhetene er ikke uttømmende.
- 5.2.1.3 Operatørens kostnader til for eksempel vedlikehold av kjøretøy, drivstoffavgifter og anskaffelse, drift og vedlikehold av IT-tjenestene er inkludert i godtgjørelsen for Rutekilometer i henhold til vedlegg 5, tabell 5.1.1.
- 5.2.1.4 Operatørens lønnskostnader til fører og driftsledelse er inkludert i godtgjørelsen for Rutetimer i henhold til vedlegg 5, tabell 5.1.2.
- 5.2.1.5 Operatørens kapitalkostnad til busser i Rute er inkludert i godtgjørelsen i henhold til vedlegg 5, tabell 5.1.3.
- 5.2.1.6 Operatørens kostnader knyttet til vedlikehold og drift av ladeinfrastruktur og bussanlegg, samt andre faste kostnader er inkludert i godtgjørelsen for faste kostnader i henhold til vedlegg 5, tabell 5.1.4.
- 5.2.1.7 Operatørens kostnader for ladeinfrastruktur ved oppstart er inkludert i godtgjørelsen i henhold til vedlegg 5, tabell 5.1.8, samt splittes opp og inkluderes i tabell 5.4 ihht rapportering til Enova. Kapitalkostnader som tilkommer senere i kontraktsforløpet skal inkluderes i nytt tilbudsskjema for perioden kostnadene påløper, tabell 5.1.5.
- 5.2.1.8 Avganger som ikke har blitt gjennomført (ikke blitt kjørt), vil gi reduksjon i godtgjørelsen. Reduksjonen i godtgjørelsen beregnes etter den gjeldende pris per Rutekilometer og Rutetime, multiplisert med antallet kilometer og tid avgangen planmessig har.
- 5.2.1.9 Betaling for avtalt oppkjøring av rutetraséer, assistansebusser, dubleringsbusser mv. utbetales etter den gjeldende pris pr. Rutekilometer og Rutetime.

5.2.2 Godtgjørelse for beredskapskjøring

- 5.2.2.1 Operatøren godtgjøres pr. Vogntime for ekstraordinær kjøring ved beredskap, i henhold til vedlegg 5, tabell 5.1.6. Prisen skal inkludere alle kostnader knyttet til denne type kjøring.

5.2.3 Godtgjørelse for administrative tjenester

- 5.2.3.1 Operatøren godtgjøres pr. time for administrative tjenester utover opprinnelig kontrakt, i henhold til vedlegg 5, tabell 5.1.7. Pris pr. time skal også benyttes ved bortfall, kansellering og lignende av tjenester angitt under i pkt 7.3.

5.3 Regulering av godtgjørelsen

5.3.1 Tidspunkt for regulering

- 5.3.1.1 Godtgjørelseselementene reguleres fire ganger pr. kalenderår, hver 1. januar, 1. april, 1. juli og 1. oktober, basert på indekser-/ grunnlagselementer fra Statistisk Sentralbyrå (SSB). Første regulering skjer med virkning fra 1. juli 2022.

5.3.2 Basis for regulering

- 5.3.2.1 Basis for første regulering er indeks 1. kvartal 2022 i forhold til indeks 4. kvartal 2021. Deretter reguleres prisene den 1. oktober 2022 med indeks 2. kvartal 2022 i forhold til indeks 1. kvartal samme år.

5.3.3 Regulering av pris per Rutekilometer

- 5.3.3.1 Pris pr Rutekilometer reguleres på følgende måte:

Utslippsfritt (Elektrisitet og hydrogen) : $0,4 * E + 0,2 * K + 0,4 * V$

- 5.3.3.2 E = prosentvis justering i henhold til endring i Statistisk sentralbyrås tabell 09387: Kraftpris, nettleie og avgifter for husholdninger, statistikkvariabel: «Kraft og nett i alt inkl. avgifter». Basis for første regulering er gjennomsnittlig indeks 1. kvartal 2022 i forhold til gjennomsnittlig indeks 4. kvartal 2021. Deretter den 1. oktober reguleres prisene med gjennomsnittlig indeks 2. kvartal i forhold til gjennomsnittlig indeks 1. kvartal samme år.

5.3.3.3 K = prosentvis justering i henhold til endring i Statistisk sentralbyrås konsumprisindeks, (Tabell 03013), «Totalindeks». Basis for første regulering er gjennomsnittlig indeks 1. kvartal 2022 i forhold til gjennomsnittlig indeks 4. kvartal 2021. Deretter den 1. oktober reguleres prisene med gjennomsnittlig indeks 2. kvartal i forhold til gjennomsnittlig indeks 1. kvartal samme år.

5.3.3.4 V = prosentvis justering i henhold til endring i Statistisk sentralbyrås Kostnadsindeks for buss, tabell 12004, «Kostnadsindeks for buss, uten kapitalkostnader, Reparasjon og Vedlikehold, «aktuell drivstofftype». Basis for første regulering er indeks 1. kvartal 2022 i forhold til indeks 4. kvartal 2021. Deretter den 1. oktober reguleres prisene med indeks 2. kvartal i forhold til indeks 1. kvartal samme år.

5.3.4 Regulering av pris pr. Rutetime

5.3.4.1 Prosentvis justering i henhold til Statistisk sentralbyrås Kostnadsindeks for buss, tabell 11934 «Arbeidskraftskostnadsindeks for bussnæringen og privat næringsliv». Basis for første regulering er indeks 1. kvartal 2022 i forhold til indeks 4. kvartal 2021 . Deretter den 1. oktober reguleres prisene med indeksen 2. kvartal i forhold til indeks 1. kvartal samme år.

5.3.5 Regulering av pris per Vogntime og pris per time for administrative tjenester

5.3.5.1 Pris pr Vogntime og pris pr time for administrative tjenester reguleres med samme indeks som pris pr Rutetime (se pkt. 5.3.4.1).

5.3.6 Regulering av Faste kostnader

5.3.6.1 Prosentvis justering i henhold til endring i Statistisk sentralbyrås konsumprisindeks, (Tabell 03013), «Totalindeks». Basis for første regulering er gjennomsnittlig indeks 1. kvartal 2022 i forhold til gjennomsnittlig indeks 4. kvartal 2021. Deretter den 1. oktober reguleres prisene med gjennomsnittlig indeks 2. kvartal i forhold til gjennomsnittlig indeks 1. kvartal samme år.

5.3.7 Regulering av Kapitalkostnad pr. buss i Rute

20 % av Kapitalkostnad pr. buss i Rute reguleres i henhold til Statistisk sentralbyrås Kostnadsindeks for buss, tabell 12006, «Indeks for nominell rente basert på 3-måneders NIBOR og rentemargin». 80 % av kapitalkostnad pr. buss i Rute reguleres ikke i hele kontraktperioden. Basis for første regulering er indeks 1. kvartal 2022 i forhold til indeks 4. kvartal 2021. Deretter den 1. oktober reguleres prisene med indeksen 2. kvartal i forhold til 1. kvartal samme år. Det presiseres at den indekserte Kapitalkostnad pr kvartal, er inngangsverdien for neste regulering.

5.3.8 Regulering av Kapitalkostnad for ladeinfrastruktur

5.3.8.1 20 % av Kapitalkostnad for ladeinfrastruktur reguleres i henhold til Statistisk sentralbyrås Kostnadsindeks for buss, tabell 12006, «Indeks for nominell rente basert på 3-måneders NIBOR og rentemargin». 80 % av kapitalkostnad for ladeinfrastruktur reguleres ikke. Prisene vil reguleres fra det tidspunkt kostnadene påløper. Basis for regulering er indeks er 2 kvartaler før reguleringstidspunkt mot indeksen 3 kvartaler før. Det presiseres at den indekserte Kapitalkostnad pr kvartal, er inngangsverdien for neste regulering.

5.4 Avregnings- og oppgjør rutiner

- 5.4.1.1 Operatøren skal innen tredje virkedag i påfølgende måned sende Oppdragsgiver faktura på godtgjørelse, med forfall den femtende samme måned. Fakturaen skal inneholde en oversikt over kjørte Rutekilometer og Rutetimer pr. dag og måned pr. linje. I tillegg skal det legges ved en spesifisert oversikt over tilleggskjøring, innstilte avganger og ekstraordinær kjøring ved beredskap.
- 5.4.1.2 Månedlig godtgjørelse beregnes ut fra antall kjørte Rutekilometer og Rutetimer i måneden multiplisert med henholdsvis pris pr. Rutekilometer og Rutetime. Kapitalkostnad for busser i Rute utbetales månedlig, og beregnes ut fra antall busser i Rute multiplisert med kapitalkostnad pr. buss (vedlegg 5 tabell 5.1.3). Kapitalkostnaden blir beregnet fra Oppstartsdato. Faste kostnader utbetales også månedlig, og blir beregnet fra Oppstartsdato. Kapitalkostnad for ladeinfrastruktur vil utbetales månedlig fra det tidspunkt kostnaden påløper.
- 5.4.1.3 Oppdragsgiver forbeholder seg retten til å endre grunnlagsdata levert gjennom IT-tjenester ref. pkt. 3.2 som fakturagrunnlag for månedlig fakturering fra Operatøren.
- 5.4.1.4 Faktura sendes elektronisk i EHF format. Oversikt over Ruteproduksjon pr måned skal i tillegg sendes i regneark-format på e-post til en nærmere avtalt e-postadresse. Oppdragsgiver vil sette opp, eventuelt godkjenne, en mal for fakturaspesifikasjoner. Det faktureres ikke for faktureringsavgift/gebyr. Oppdragsgiver sender en gang pr. måned, innen tredje virkedag i påfølgende måned, faktura til Operatøren for billettinntekter iht. solgte billetter med Oppdragsgivers salgssaplikasjon. Forfall for faktura for billettinntekter er femtende samme måned.
- 5.4.1.5 Avregning av bonus gjøres hvert kvartal i henhold til vedlegg 6.
- 5.4.1.6 Oppdragsgiver sender faktura på ilagte gebyrer måneden etter illeggelsen.

5.5 Ekstraordinær regulering

- 5.5.1.1 Ved endring av offentlige avgifter, lover eller forskrifter som ikke er hensyntatt i den ordinære reguleringen, og som har konsekvenser for den faktiske kostnad for utførelsen av Oppdraget som netto overstiger 0,5 % av den totale årlige godtgjørelse i året før endringen trådte i kraft, kan begge parter kreve ekstraordinær regulering av godtgjørelsen. Dette gjelder ikke dersom endringen ble offentliggjort før frist for endelig tilbud.
- 5.5.1.2 Krav om ekstraordinær regulering av godtgjørelsen skal fremsettes skriftlig og være dokumentert. Oppdragsgiver har rett til innsyn i relevante forhold, herunder dokumenter og regnskapsoversikter mv. hos Operatøren.

6 Endring i form av justering av Ruteproduksjonen

6.1 Generelt om justering av Ruteproduksjon

- 6.1.1.1 Oppdraget er naturlig utsatt for justeringer i Ruteproduksjon som følge av kundebehov, budsjett og andre eksterne og interne faktorer. Operatøren må derfor påregne justeringer av Ruteproduksjonen gjennom hele kontraktperioden.
- 6.1.1.2 Oppdragsgiver har til enhver tid rett til å pålegge justeringer av Ruteproduksjonen inntil 70 % økning eller 40 % reduksjon i forhold til Ruteproduksjon ved kontraktsinngåelsen på vilkår som fremkommer av dette kapittel 6. Justeringer ut over dette intervallet vil kunne avtales særskilt mellom partene som en endring i Oppdraget etter kapittel 7.
- 6.1.1.3 Prosentvis justering i Ruteproduksjon pr. år kan variere. Det er ikke mulig å forutsi nøyaktig hvor store justeringer som vil inntre i løpet av kontraktperioden, fordi justeringer i stor grad skyldes eksterne faktorer som er utenfor Oppdragsgivers kontroll.
- 6.1.1.4 Oppdragsgiver skal varsle justeringer av Ruteproduksjon senest åtte uker før iverksettelse. Justeringer av Ruteproduksjon skal skje skriftlig på det til enhver tid gjeldende skjema for justering av Ruteproduksjon: «Justering av ruteproduksjon», og undertegnes av Oppdragsgiver og Operatøren. Unntak fra denne bestemmelsen følger av vedlegg 1a pkt. 4.2.3.

6.2 Godtgjørelse ved justering av Ruteproduksjon

- 6.2.1.1 Godtgjørelse ved justering av Ruteproduksjon skal skje i henhold til godtgjørelseselementene i kapittel 5 og vedlegg 5, Rutekilometer og Rutetimer. Operatøren har ikke krav på endring av godtgjørelsen ut over dette, med unntak av det som fremgår nedenfor i dette punkt om økning eller reduksjon av rutesatte busser, eller ved større endringer som krever justering av faste kostnader. Dette betyr at alle Operatørens kostnader som følge av en endring av Ruteproduksjonen skal anses inkludert i godtgjørelseselementene som nevnt.
- 6.2.1.2 Ved pålagt justering av Ruteproduksjon som medfører økning eller reduksjon av rutesatte busser, skal partene på forhånd avklare hvilken busskategori og drivlinje som skal legges til grunn ved beregning av endret godtgjørelse.
- 6.2.1.3 Ved pålagt justering av Ruteproduksjon som krever endring av faste kostnader skal operatør på forhånd avklare og dokumentere dette for Oppdragsgiver.
- 6.2.1.4 Ved økning av rutesatte busser gjelder priser i vedlegg 5 tabell 5.2. Beløpene i tabellen gjelder frem til og med november 2026. Fra og med desember 2026 og deretter hvert kalenderår i kontraktperioden, heves satsene med 10 % ved økning av rutesatte busser. Akkumulert regulering skjer som et samlet påslag på kronebeløpene i vedlegg 5, tabell 5.2, uten «rentesrente» effekt. Påslaget gjelder busser som settes til kontrakten og som er nyere enn 3 år. Ved eldre busser gjelder vedlegg 5, tabell 5.2 uten 10 % økning.
- 6.2.1.5 Kapitalkostnader for busskategorier som ikke er priset i vedlegg 5, tabell 5.2, skal godtgjøres etter samme modell som punkt 7.1.3
- 6.2.1.6 Reguleringene i punkt 7.2.3 vedrørende kompensasjon for uttak av busser kommer til anvendelse ved reduksjon av Ruteproduksjon. Operatøren har ikke krav på øvrig kompensasjon for det eventuelle økonomiske tapet han lider som følge av justering av Ruteproduksjon.
- 6.2.1.7 Operatøren plikter å fremme krav om justering av godtgjørelsen innen signering av skjemaet for å kunne gjøre et krav gjeldende.

7 Endring av Oppdraget

7.1 Generelt om endringer

7.1.1 Oppdragsgivers rett til å pålegge endringer

- 7.1.1.1 Oppdragsgiver har til enhver tid rett til å pålegge endringer i Oppdraget. Endringene Oppdragsgiver kan pålegge Operatøren kan gå ut på at Operatøren skal yte noe i tillegg eller i stedet for det avtalte, at ytelsens karakter, kvalitet, art eller utførelse skal endres eller at avtalte ytelser skal utgå. En endring må stå i sammenheng med det Kontrakten omfatter og ikke føre til at Oppdraget blir av vesentlig annen art enn det opprinnelig avtalte Oppdraget.
- 7.1.1.2 Operatøren er innforstått med at det er vanskelig å forutse den teknologiske utviklingen i kontraktperioden. Det påregnes at nåværende raske utvikling innen digitalisering av tjenester vil fortsette å øke i hastighet. Det samme gjelder utvikling på materiellsiden. Dette vil stille store krav til innovasjon i grensesnittet mellom Operatøren og Oppdragsgiver. Det kreves at Operatøren deltar aktivt både i innovasjonsprosesser og i implementasjon av nye løsninger for å møte de reisendes krav og forventninger. Oppdragsgiver forbeholder seg retten til å kreve endringer i utførelsen av Oppdraget i lys av teknologisk utvikling, som vil bidra til en bedre oppnåelse av Kontraktens formål.
- 7.1.1.3 Som følge av endret etterspørsel og/eller ny teknologi kan Oppdragsgiver redusere deler av Oppdraget for at det skal løses på en annen måte/med en annen teknologi f.eks. at deler av oppdraget skal utføres med selvkjørende kjøretøy.
- 7.1.1.4 Særskilte reguleringer for enkelte kategorier av endringer i Kontrakten etter kontraktsinngåelsen, herunder endringer i godtgjørelsen, beskrives særskilt i punkt 7.2 (endring av bussmateriell) og punkt 7.3 (endringer vedrørende administrative tjenester). Der annet ikke er angitt, gjelder bestemmelsene i punktene 7.1.1 til 7.1.5 også for disse kategoriene.
- 7.1.1.5 Endring i form av justering av Ruteproduksjon innenfor intervallet angitt i punkt 6.1.1.2 er uttømmende regulert i punkt 6.2.
- 7.1.1.6 Dersom en type endring kan gjennomføres med grunnlag i flere av Oppdragsgivers kontrakter, kan Oppdragsgiver velge å avholde en konkurranse mellom de ulike operatørene om tildeling av den aktuelle endringsordre i den respektive kontrakten. Oppdragsgiver skal ikke avholde konkurranse der det er tale om reduksjon i ytelsen fra operatørene.

7.1.2 Fremgangsmåte ved endringsordre

- 7.1.2.1 Endringer i Oppdraget skal skje skriftlig på Oppdragsgivers til enhver tid gjeldende skjema for endringsordre.
- 7.1.2.2 En endring innledes ved at Oppdragsgiver krever en endringsordre ved å fylle ut endringsordreskjemaet. Oppdragsgiver skal kreve endringsordre innen rimelig tid før den iverksettes.

- 7.1.2.3 Mottar Operatøren pålegg om en ytelse uten at dette skjer i form av en endringsordre, skal han utstede en skriftlig endringsanmodning. Det samme gjelder hvis Operatøren mottar pålegg fra offentlig myndighet om å utføre arbeid, for eksempel i byggeprosjekter på bussanlegg.
- 7.1.2.4 Dersom det er nødvendig at Operatøren utreder endringskonsekvenser eller responderer på Oppdragsgivers endringsordre eller endringsanmodningen på annen måte, skal Operatøren senest innen ti (10) virkedager fra mottak av endringsordren gi Oppdragsgiver tilbakemelding på de angitte punktene i skjemaet for endringsordre.
- 7.1.2.5 Oppdragsgiver skal gi tilbakemelding i form av signert skjema for endringsordre eller fremme innsigelser innen ti (10) virkedager etter at han har mottatt skjema for endringsordre eller endringsanmodning signert fra Operatøren.
- 7.1.2.6 Operatøren er forpliktet til å utføre endringen selv om eventuelle konsekvenser ikke er avklart. Oppdragsgiver kan imidlertid bestemme at Operatøren skal utsette igangsettelse av endring i Oppdraget inntil Oppdragsgiver har godkjent Operatørens eventuelle krav på vederlagsjustering.
- 7.1.2.7 Kontraktens vilkår gjelder for endringsordrer hvis det ikke er gjort uttrykkelig unntak i endringsordren.

7.1.3 Virkningene av en endring på godtgjørelsen

- 7.1.3.1 Justering av godtgjørelsen for endringer i Oppdraget skal skje i henhold til Kontraktens godtgjørelseselementer, jf. kapittel 5, så langt disse er anvendelige.
- 7.1.3.2 Hvis det ikke foreligger anvendelige godtgjørelseselementer, jf. kapittel 5, har Operatøren krav på dekning av sine dokumenterte og nødvendige kostnader som følge av endringen. Operatøren kan kreve tillegg for fortjeneste med den prosentsats som er angitt i vedlegg 5, tabell 5.3. Summen skal fordeles som et månedlig beløp over resterende kontraktperiode.
- 7.1.3.3 Oppdragsgiver forbeholder seg retten til å sammenligne Operatørens dokumenterte kostnader med tilsvarende kostnader i markedet/bransjen, ved for eksempel selv å innhente priser eller ved å innhente prisvurdering fra uavhengig takstmann. Operatøren har ikke krav på dekning av kostnader som ikke har vært nødvendige for endringen eller som overstiger det nivå som er vanlig i markedet/bransjen.
- 7.1.3.4 Krav om justering av godtgjørelsen på grunn av endringer, skal skje skriftlig på endringsordreskjemaet innen rimelig tid -og senest 10 virkedager- etter mottak av endringsordren. Kravet skal være spesifisert, dokumentert og begrunnet. Operatøren kan ikke fremme krav om endret godtgjørelse etter signert endringsordre.
- 7.1.3.5 Operatøren skal med rimelige midler forebygge og/eller begrense tap som følge av krav om endringsordre.
- 7.1.3.6 Det er gitt særskilte bestemmelser om justering av godtgjørelsen for de enkelte endringskategorier i de påfølgende underpunkter til punkt 7.2 og 7.3.

7.1.4 Tvist om konsekvensene av en endring

- 7.1.4.1 Dersom partene er enige om at det foreligger en endring, men er uenige om endringens virkning på godtgjørelsen, skal Oppdragsgiver betale et foreløpig beløp beregnet og dokumentert etter Oppdragsgivers skjønn etter reglene i det aktuelle punkt for endring i godtgjørelsen. Dersom det ikke er krevd forhandlinger eller reist søksmål for å få avklart konsekvensene av endringen innen tre (3) måneder fra utbetalingen ble gjort, skal beløpet anses som endelig.

7.1.5 Uenighet om det foreligger en endring

- 7.1.5.1 Dersom Operatøren mener at justering av Ruteproduksjon, instruks, pålegg eller lignende fra Oppdragsgiver i realiteten utgjør en endring etter kapittel 7, uten at Oppdragsgiver har gitt skriftlig endringsordre, skal Operatøren skriftlig kreve at det utstedes en slik endringsordre.
- 7.1.5.2 Dersom Operatøren ikke fremmer et krav om utstedelse av endringsordre innen rimelig tid (ti (10) virkedager) etter at han har forstått eller burde ha forstått at det foreligger et forhold som utgjør en endring, taper han retten til å gjøre gjeldende at forholdet skal anses som en endring.
- 7.1.5.3 Når Oppdragsgiver mottar varsel, skal han innen rimelig tid enten utstede endringsordre, eller skriftlig gi et begrunnet svar på hvorfor forholdet ikke utgjør en endring.
- 7.1.5.4 Dersom Oppdragsgiver ikke gir et slikt svar innen ti (10) virkedager, anses forholdet som en endring som kan gi grunnlag for endring av vederlaget.
- 7.1.5.5 Hvis Operatøren mottar avslag på sitt krav og fastholder at det foreligger en endring, er Operatøren likevel forpliktet til å utføre det som er pålagt. Dersom det ikke er krevd forhandlinger eller reist søksmål for å få avklart konsekvensene av endringen innen tre måneder fra avslaget, skal arbeidet anses som en del av Operatørens plikter etter Kontrakten uten krav på ytterligere vederlag.

7.2 Endring av bussmateriell

7.2.1 Bytte av buss på initiativ fra Operatøren

- 7.2.1.1 Operatøren kan erstatte de i tilbudet angitte bussene med andre busser med tilsvarende eller bedre kapasitet, kvalitet, funksjoner og miljømessige egenskaper. Operatøren må dokumentere at erstatningsbussene oppfyller de nevnte kravene.
- 7.2.1.2 Oppdragsgiver skal godkjenne bytte på forhånd, men kan ikke nekte dette uten saklig grunn.
- 7.2.1.3 Bytte av buss på initiativ fra Operatøren gir ikke rett til endringer i godtgjørelsen.

7.2.2 Bytte av buss/endret innsats av materiell på initiativ fra Oppdragsgiver

- 7.2.2.1 Oppdragsgiver kan kreve at Operatøren bytter ut en eller flere busser eller kreve at ytterligere busser settes til i Kontrakten. Dette vil særlig være aktuelt i tilfeller der Oppdragsgiver ønsker annen miljøteknologi eller øvrig ny bussteknologi. Slikt bytte krever ingen begrunnelse fra Oppdragsgiver.

- 7.2.2.2 Bussene skal leveres så raskt som mulig, men uansett innen den frist som er satt for levering i endringsordreskjemaet.
- 7.2.2.3 Oppdragsgiver kan på samme måte kreve at Operatøren setter i drift og drifter buss tilhørende Oppdragsgiver ved utførelse av Oppdraget. Dette gjelder også der slik buss erstatter en allerede rutesatt buss.

7.2.3 Endring av godtgjørelse som følge av bytte av buss/endret innsats av materiell på initiativ fra Oppdragsgiver

- 7.2.3.1 Kapitalkostnader for buss som settes inn i Oppdraget på initiativ fra Oppdragsgiver godtgjøres i henhold til punkt 6.2.1.5 og 6.2.1.6.
- 7.2.3.2 Ved endringsordre etter dette punkt 7.2, som medfører uttak av buss i Rute, mottar Operatøren en prosentandel av godtgjørelsen for kapitalkostnaden for bussen ut fra antall år bussen har vært i drift under Kontrakten, i henhold til følgende tabell:

Antall år	Godtgjørelse
0 år	70 %
1 år	60 %
2 år	50 %
3 år	40 %
4 år	30 %
5 år	20 %
6 år	10 %
7 år og ut kontraktperioden	0 %

- 7.2.3.3 Oppdragsgiver kompenserer for busser som tas ut av Oppdraget frem til de er syv (7) år gamle, med mindre de var eldre enn tre år da de ble satt til Oppdraget.
- 7.2.3.4 Dersom bussen er avhendet eller benyttes til andre formål, har ikke Operatøren krav på godtgjørelse for bussen. Godtgjørelse utbetales kun Operatøren dersom det kan dokumenteres at det er gjort reelle forsøk på å avhende bussene til markedspris eller der Operatøren ikke har mulighet til å bruke materiellet til et annet formål.
- 7.2.3.5 Oppdragsgiver kan benytte uavhengig tredjepart til å kontrollere at Operatørens ønskede salgspris er i tråd med markedspris. Godtgjørelse utbetales ikke ved forsøk på misbruk av denne godtgjørelsesmodellen. Dersom Oppdragsgiver fortsetter å godtgjøre for bussene i henhold til tabellen over, skal bussene stå til disposisjon for Oppdragsgiver.
- 7.2.3.6 Oppdragsgiver har rett til å kjøpe busser som tas ut av Oppdraget. Verdifastsettelsen av bussene skal i så fall gjennomføres av en uavhengig tredjepart som partene er blitt enige om.
- 7.2.3.7 Dersom Operatøren må skifte ut busser i løpet av kontraktperioden for å oppfylle alderskravet i vedlegg 2 punkt 1.10.2 vil dette ikke omfattes av denne bestemmelsen. Operatøren skal ha innkalkulert slikt skifte i opprinnelig godtgjørelse.

7.3 Endringer vedrørende administrative tjenester

7.3.1 Generelt om endringer vedrørende overføring av administrative tjenester

- 7.3.1.1 Oppdragsgiver har i vedlegg 1a beskrevet flere typer administrative tjenester Oppdragsgiver ved kontraktsinngåelsen har ansvaret for utførelsen av. Oppdragsgiver kan overføre slike eller andre administrative tjenester knyttet til Oppdraget til Operatøren. Slike tjenester kan for eksempel være billettkontroll, holdeplassoppslag, ekstra trafikkledelse, assistanse til IOSS, ruteplanlegging og liknende.
- 7.3.1.2 Oppdragsgiver har også rett til å redusere omfanget av administrative tjenester i Oppdraget som det ikke er behov for eller som ønskes løst på annen måte. Et eksempel på administrative tjenester som kan falle bort er kontanthåndtering, utskifting av informasjonsmateriell på holdeplassene iht. vedlegg 1a og 1b.

7.3.2 Endring av godtgjørelsen som følge av overføring av administrative tjenester

- 7.3.2.1 Administrative tjenester som overføres til Operatøren skal godtgjøres på timebasis i samsvar med prisen for administrative tjenester i vedlegg 5, tabell 5.1.6.

Dersom tjenester Operatøren utfører tas ut av Kontrakten, vil det utstedes en endringsordre etter kapittel 7.1. Oppdragsgiver vil ha krav på et avslag i godtgjørelse som følge av redusert ytelse.

8 Omdisponeringer

8.1.1 Generelt om omdisponeringer

- 8.1.1.1 Oppdragsgiver kan pålegge Operatøren å iverksette midlertidige omdisponeringer (busser, mannskap mv.) innenfor Oppdraget hvis det oppstår avvikssituasjoner og/eller akutte behov for materiell og/eller innsats andre steder i Oppdragsgivers virkeområde. Forutsetningen for slik omdisponering er at man ikke forrykker ansvarsforholdet som hviler på den enkelte aktør, for eksempel forhold knyttet til arbeidsgiveransvaret.
- 8.1.1.2 Hvis Oppdragsgiver pålegger slik omdisponering, vil krav til oppfyllelse av Oppdraget som påvirkes av omdisponeringen bli redusert. Det samme gjelder gebyr for krav som Operatøren er forhindret fra å oppfylle på grunn av omdisponeringen. Slike lempinger av krav til oppfyllelse av Oppdraget vil kun gjelde i omdisponeringsperioden.

8.1.2 Endring av godtgjørelse ved omdisponering

- 8.1.2.1 Dersom buss tas ut av trafikk på endeholdeplass eller annet egnet sted, godtgjøres Operatøren med Vogntimer avrundet opp til nærmeste hele time. I tillegg godtgjøres for Rutekilometer i henhold til Kontraktens til enhver tid gjeldende pris.
- 8.1.2.2 Dersom buss kjøres fra Bussanlegg godtgjøres Operatøren med Vogntimer fra bussen kjører fra Bussanlegg til den er tilbake avrundet opp til nærmeste hele time. Minste godtgjørelse er to timer. I tillegg godtgjøres for Rutekilometer i henhold til Kontraktens til enhver tid gjeldende pris.
- 8.1.2.3 Dokumenterte ekstrakostnader for omdisponering utover vogntimegodtgjørelsen dekkes etter regning.

9 Rettslig rammeverk for utførelse av Oppdraget

- 9.1.1.1 Operatøren skal holde seg informert om og overholde de til enhver tid gjeldende relevante lover, forskrifter, enkeltvedtak, pålegg og annet rettslig rammeverk med betydning for utførelse av Oppdraget. Operatøren skal i rett tid innhente og opprettholde de godkjenninger og tillatelser som er nødvendig for utførelsen av Oppdraget.
- 9.1.1.2 Oppdragsgiver er fritatt fra løyveplikten etter lov 21. juni 2002 nr. 45 om yrkestransport med motorvogn (yrkestransportlova) § 6 (3), jf. § 23. Oppdragsgiver utsteder som vedlegg 11 en bekreftelse på at rutekjøring i henhold til denne kontrakt skjer innenfor rammene av Oppdragsgivers løyvefritak.
- 9.1.1.3 Enhver kostnad forbundet med dette punkt skal dekkes av Operatøren.

10 Lønns- og arbeidsvilkår

- 10.1.1.1 Operatøren skal sørge for at Oppdraget utføres i samsvar med de forpliktelser overfor ansatte som gjelder for arbeidsgiver i henhold til gjeldende rett.
- 10.1.1.2 Operatøren skal tilby ansatte som direkte arbeider med å oppfylle Kontrakten lønns- og arbeidsvilkår som minst svarer til en av de gjeldende landsomfattende tariffavtalene for transportsektoren i Norge.
- 10.1.1.3 Yrkestransportloven innebærer bl.a. at tildeling av kontrakt om kollektivtjenester likestilles med en virksomhetsoverdragelse etter arbeidsmiljøloven kapittel 16, jf. yrkestransportlovens § 8 femte ledd. Dette gjelder for operativt og administrativt personell som direkte arbeider med å oppfylle Kontrakten. Yrkestransportloven innebærer at arbeidstakere tilsatt hos eksisterende operatøren som har sin arbeidsmessige hovedtilknytning til rutene som blir konkurranseutsatt, har en lovfestet rett til overføring av sitt ansettelsesforhold ved skifte av Operatøren når ny operatør driver videre med samme type transportmiddel som før konkurransen.
- 10.1.1.4 Operatøren skal på forespørsel fra Oppdragsgiver uten ugrunnet opphold fremlegge dokumentasjon av lønns- og arbeidsvilkår for ansatte som medvirker til å oppfylle Kontrakten, både hos Operatøren selv og hos eventuell(e) underleverandør(er). Dette gjelder også opplysninger som anses relevante i forbindelse med ny konkurranseutsetting.
- 10.1.1.5 Oppdragsgiver forbeholder seg retten til å gjennomføre nødvendige sanksjoner dersom denne kontraktsklausulen om lønns- og arbeidsvilkår ikke etterlevs. Dersom Operatøren eller eventuelt underleverandør ikke har vilkår som nevnt, har Oppdragsgiver rett til å holde tilbake deler av godtgjørelsen inntil det er dokumentert at forholdene er i orden. Summen som blir tilbakeholdt skal svare til to ganger besparelsen til Operatøren.

11 Opphavs- og eiendomsrett til data, behandling av personopplysninger og krav til informasjonssikkerhet

11.1 Opphavs- og eiendomsrett til data

- 11.1.1.1 Oppdragsgiver har eiendomsrett, opphavsrett og andre relevante materielle og immaterielle rettigheter til data som Operatøren produserer som ledd i utførelse av Oppdraget for Oppdragsgiver. Hvilke data som omfattes følger av de til enhver tid gjeldende bestemmelser om dataproduksjon i denne avtalen og avtale om digitale tjenester mellom partene. Data som ikke automatisk overføres til Oppdragsgiver, skal overføres på forespørsel. Oppdragsgiver står fritt til å dele data med tredjeparter.
- 11.1.1.2 Operatøren har bruksrett til de samme data i den utstrekning det er nødvendig for å optimalisere sin egen tjenesteytelse. Operatøren har rett til å beholde data for dette formålet også etter utløp av kontrakten. Operatøren har imidlertid ikke rett til endring eller videreoverdragelse av dataene, jf. lov 15. juni 2018 nr. 40 om opphavsrett til åndsverk mv. (åndsverkloven) § 68. Det understrekes at data ikke skal distribueres eller deles med tredjeparter uten forutgående skriftlig samtykke fra Oppdragsgiver.
- 11.1.1.3 Operatøren er for øvrig forpliktet til å gi Oppdragsgiver tilgang til data fra Operatørens underleverandører eller tredjeparter på samme vilkår som Operatøren selv får fra sine underleverandører eller tredjeparter; herunder bussprodusenter og leverandører av ladeinfrastruktur.

11.2 Behandling av personopplysninger

Operatøren forplikter seg til å behandle personopplysninger i henhold til lovmessige krav og med tilbørlig aktsomhet. Operatøren har i vedlegg 8 inngått databehandleravtale med Oppdragsgiver som regulerer behandling av personopplysninger.

11.3 Krav til informasjonssikkerhet

- 11.3.1.1 Operatøren skal behandle Ruters data og personopplysninger, som beskrevet i punkt 11.1 og 11.2, slik at data ikke blir manipulert eller kommer på avveie. Dette gjelder også for Operatørens underleverandører.
- 11.3.1.2 Operatøren er ansvarlig for at det foreligger oppdatert risikovurdering, og at det til enhver tid blir gjennomført egnede tekniske og organisatoriske tiltak slik at man til enhver tid tar hensyn til sikkerhetsrisikoen.
- 11.3.1.3 Oppdragsgiver kan kreve å få fremlagt risikovurderingene som er utført og tiltak som er iverksatt.

12 Sikkerhetsstillelse

12.1.1.1 Operatøren skal uoppfordret sørge for at:

(a) det senest fem (5) virkedager etter kontraktssignering stilles påkravsgaranti overfor Oppdragsgiver pålydende 10 % av kontraktens årlige verdi (som angitt i vedlegg 5) til dekning av ethvert krav Oppdragsgiver måtte få mot Operatøren etter denne kontrakten fra kontraktssignering til og med Oppstartsdato, og

(b) det senest fem (5) virkedager etter Oppstartsdato stilles påkravsgaranti overfor Oppdragsgiver pålydende 12% av kontraktens årlige verdi til dekning av ethvert krav Oppdragsgiver måtte få mot Operatøren etter denne kontrakten fra Oppstartsdato til tre måneder etter utløpet av ordinær kontraktsperiode med tillegg av eventuell kontraktsforlengelse i henhold til denne kontrakten.

12.1.1.2 For påkravsgarantiens del i punkt 12.1.1.1 er kontraktens årlige verdi definert som samlet kontraktsverdi basert på endelig tilbud dividert med antall år kontraktsperioden varer, inkludert opsjonsårene.

12.1.1.3 Enhver påkravsgaranti etter dette punkt 12 skal være utstedt av en bank eller en annen kredittinstitusjon med hovedforretningssted innenfor EØS-området med en kredittrating på minst A3 hos Moody's eller A- hos Standard & Poor's eller tilsvarende fra annet anerkjent ratingbyrå. Påkravsgarantien skal være regulert av norsk rett og være utformet i tråd med vedlegg 7.

12.1.1.4 Dersom Operatøren ikke i tide sørger for at det utstedes påkravsgaranti i henhold til dette punkt 12 anses dette som et vesentlig mislighold av kontrakten jf. punkt 20.10. Operatøren kan i slikt tilfelle også ilegges sanksjoner i medhold av punkt 20.4.6 fra og med den åttende kalenderdagen etter fristene som er angitt i pkt. a og b ovenfor. Oppdragsgiver kan videre kreve at et beløp tilsvarende garantibeløpet settes på en separat og sperret bankkonto, som pantsettes til fordel for Oppdragsgiver. Overføring til slik bankkonto utelukker ikke heving etter punkt 20.10.

12.1.1.5 Oppdragsgiver skal ikke stille noen form for garanti eller annen sikkerhet overfor Operatøren.

13 Ansvar og forsikring

- 13.1.1.1 Operatøren er ved oppfyllelse av Kontrakten ansvarlig for, og bærer den fulle risiko for økonomisk tap, erstatning mv. som oppstår som følge av skade på personell, passasjerer, eget og innlånt løsøre og materiell, herunder løsøre og materiell innlånt fra Oppdragsgiver. Oppdragsgiver er ikke ansvarlig for skader på Operatørens materiell.
- 13.1.1.2 Medfører oppfyllelsen av Kontrakten skade på tredjemanns person, løsøre, materiell eller eiendom, herunder forurensning eller annen skade på miljøet, bærer Operatøren det fulle ansvar for dette. Operatøren skal holde Oppdragsgiver skadesløs for eventuelle kostnader påført Oppdragsgiver i denne forbindelse, herunder økonomiske tap påført som følge av søksmål og/eller dom mot Oppdragsgiver.
- 13.1.1.3 Operatøren skal ha gyldig og tilstrekkelig forsikring for det ansvar som følger av denne bestemmelse under hele Kontraktens varighet. Oppdragsgiver kan kreve å motta kopi eller annen bekreftelse på at slik forsikring er gyldig og tilstrekkelig.

14 Overdragelse

- 14.1.1.1 Operatøren kan ikke overdra sine rettigheter og forpliktelser etter Kontrakten uten at Oppdragsgiver på forhånd har gitt skriftlig samtykke.
- 14.1.1.2 Oppdragsgiver har rett til å overdra sine rettigheter og forpliktelser etter Kontrakten ved fusjon eller fisjon. Denne retten omfatter også overdragelse som følger av endringer i det offentliges organisering og ansvarsforhold innenfor samferdsel og kollektivtrafikk som medfører at et annet selskap eller organisasjon trer inn i Oppdragsgivers rolle som part i denne Kontrakt, bl.a. eventuelle endringer i eierskapet/organisering av Oppdragsgiver som følger av regionreformen.

15 Bruk av underleverandører

Operatøren er ansvarlig for Kontraktens oppfyllelse, selv om det benyttes underleverandør(er). Dette gjelder uavhengig av om Oppdragsgiver har godkjent at Operatøren kan benytte underleverandør(er). Oppdragsgiver forbeholder seg retten til å kreve utskiftning av underleverandører på saklig grunnlag.

16 Oppdragsgivers generelle krav til leverandører

Oppdragsgiver stiller følgende generelle krav til sine leverandører, herunder at:

- Operatøren forplikter seg til å følge «Handlingsregler for Ruters leverandører» med vedlagte «kontraktsvilkår for ivaretagelse av grunnleggende menneskerettigheter i leverandørkjeden», jf. vedlegg 9.
- Operatøren skal ha implementert etiske retningslinjer for ledere og ansatte.
- Oppdragsgiver har rett til innsyn og dokumentasjon av Operatørens oppfyllelse av dette punktet.

17 Reklame på bussene

Oppdragsgiver har rettighetene til reklame på bussene, og kan overføre rettighetene til administrering av reklame og reklameinntekter til tredjepart.

18 Kontroll- og opplysningsplikt

- 18.1.1.1 Oppdragsgiver har til enhver tid rett til å kontrollere om utførelsen av Oppdraget er i henhold til Kontrakten.
- 18.1.1.2 På forespørsel fra Oppdragsgiver skal Operatøren utlevere statistikk og enhver annen informasjon om økonomiske forhold og den operative driften som Oppdragsgiver vurderer som nødvendige, for å kontrollere utførelsen av Oppdraget.
- 18.1.1.3 Dersom det avdekkes brudd på lovverk kan Oppdragsgiver rapportere om bruddene til relevante offentlige myndigheter.

19 Konfidensialitet

Partene forplikter seg til, både under Kontraktens varighet og senere, ikke å viderebringe/meddele til tredjeparter konfidensiell informasjon om partenes forretningsmessige forhold, personopplysninger om kunder og andre opplysninger om den annen part som mottas i forbindelse med oppfyllelsen av Kontrakten. Partene plikter å iverksette rimelige tiltak for å forhindre at slike opplysninger kommer til tredjeparts kunnskap gjennom partenes ansatte, ledelse, styre, innleide konsulenter eller andre personer eller virksomheter med tilknytning til partene. Oppdragsgiver er underlagt offentleglova og har ikke rett til å holde tilbake dokumenter det kan kreves innsyn i etter dette regelverket.

20 Kontraktsbrudd, tiltak og sanksjoner

20.1 Hva anses som kontraktsbrudd

- 20.1.1.1 Det foreligger kontraktsbrudd fra Operatørens side dersom utførelsen av Oppdraget objektivt avviker fra de forpliktelser, krav, frister mv. som følger av Kontrakten.
- 20.1.1.2 Det foreligger kontraktsbrudd fra Oppdragsgivers side dersom Oppdragsgiver ikke oppfyller de plikter som er tillagt Oppdragsgiver i henhold til Kontrakten.

20.2 Retting

- 20.2.1.1 Dersom det foreligger kontraktsbrudd, plikter Operatøren å rette forholdet og innrette sitt arbeid i samsvar med Kontraktens krav så snart som mulig.
- 20.2.1.2 Hvis retting ikke skjer i tråd med forrige avsnitt innen rimelig tid, kan Oppdragsgiver kreve at Operatøren betaler de nødvendige kostnadene til utbedring foretatt av andre. Oppdragsgiver skal varsle Operatøren før retting settes bort til andre. Er det tvingende nødvendig at utbedring foretas raskere enn Operatøren har anledning til, kan retting settes bort til andre uten varsel.

20.3 Tiltak og tiltaksplan

- 20.3.1.1 Oppdragsgiver kan pålegge Operatøren å utføre bestemte tiltak for å unngå kontraktsbrudd. Det kan også kreves at Operatøren utarbeider tiltaksplan for å unngå kontraktsbrudd.
- 20.3.1.2 Tiltak kan relatere seg til alle typer administrative og operative forbedringer i tilknytning til utførelsen av Oppdraget, herunder holdningsarbeid i Operatørens organisasjon.
- 20.3.1.3 Operatøren kan ikke kreve godtgjørelse for utarbeidelse av tiltaksplan eller utførelse av tiltak.
- 20.3.1.4 Etterlevelsen av pålagte tiltak og/eller tiltaksplan vil kunne være et element ved Oppdragsgivers vurdering av om det skal ilegges standardiserte gebyr ved kontraktsbrudd i henhold til neste punkt.

20.4 Standardiserte sanksjoner ved enkelte typer kontraktsbrudd

20.4.1 Overordnet om standardisert gebyr

- 20.4.1.1 Oppdragsgiver har krav på standardisert gebyr for de kategorier kontraktsbrudd som følger av dette kapittelet 20.4.
- 20.4.1.2 Oppdragsgiver har ikke krav på standardisert gebyr dersom Operatøren kan påvise at det forelå en oppfylleleshindring grunnet omstendigheter som Operatøren ikke rådet over og ikke med rimelighet kunne forutse, unngå eller avhjelpe med rimelige midler og kostnader. Det foreligger heller ikke grunnlag for standardisert gebyr der avviket skyldes forhold på Oppdragsgivers side.

20.4.1.3 Det er Operatøren som må sannsynliggjøre og dokumentere at det forelå slik oppfylleleshindring som beskrevet ovenfor i andre avsnitt.

20.4.1.4 Vognfeil eller sjåførfeil, samt påregnelige trafikale utfordringer, påregnelige værforhold eller kjente arrangementer vil ikke regnes som oppfylleleshindring som Operatøren ikke råder over.

20.4.2 Gebyr ved manglende oversendelse av dokumentasjon

20.4.2.1 Ved manglende oversendelse av dokumentasjon innen gjeldende frister, jf. vedlegg 1a, kapittel 11, kan Oppdragsgiver ilegge et gebyr på kr. 5 000 pr. dag, begrenset oppad til ti (10) virkedager.

20.4.2.2 Ved manglende oversendelse av dokumentasjon for innfrielse av de ulike merkeordningene angitt i vedlegg 1b, kapittel A kan Oppdragsgiver ilegge et gebyr på kr. 2 000 pr. merkeordning pr. dag inntil Operatøren innfrir kravene til merkeordning.

20.4.3 Gebyr ved innstilt avgang

20.4.3.1 Ved innstilling av en avgang, jf. vedlegg 1a, punkt 7.4.3, vil Oppdragsgiver kunne ilegge et gebyr på kr. 15 000 pr. avgang. En avgang regnes som innstilt selv om den kjøres ved bistand fra Oppdragsgivers øvrige avtaler.

20.4.3.2 Ved brudd på bestemmelsene i vedlegg 1a, punkt 11.2.1.1 kan Oppdragsgiver ilegge et gebyr på kr. 50 000 for brudd på varslingsplikten.

20.4.4 Gebyr ved bruk av avvikende materiell

20.4.4.1 Ved bruk av avvikende materiell, f.eks. med mindre sitteplasskapasitet enn det som er krevet på den enkelte linje, jf. vedlegg 3 bilag 1, jf. vedlegg 2, kan Oppdragsgiver ilegge et gebyr på kr. 5 000 pr. avgang.

20.4.5 Gebyr ved førers bruk av mobiltelefon

Ved førers bruk av mobiltelefon i strid med bestemmelsene i vedlegg 1a, punkt 7.1.1.1 kan Oppdragsgiver ilegge et gebyr på kr. 10 000 pr. tilfelle.

20.4.6 Gebyr ved gjentatte brudd på øvrige bestemmelser i Kontrakten

Hvis Oppdragsgiver avdekker forhold som utgjør gjentatte brudd på Kontrakten (mer enn to tilfeller i løpet av kontraktsperioden), kan Oppdragsgiver ilegge et gebyr på inntil kr. 5 000 pr. tilfelle fra første observerte tilfelle. Samme gebyrsats kan ilegges om Operatøren ikke forelegger Oppdragsgiver en tiltaksplan innen en angitt frist, jf. punkt 20.3.

20.4.7 Gebyr ved forsinket levering av bussmateriell

Dersom det er avtalt levering av bussmateriell iht. til pkt. 7.2.2, og bussmaterialet ikke leveres innen fristen, kan det påløpe gebyr per dag på kr. 10 000 pr. dag pr. buss materialet er forsinket.

20.4.8 Sanksjoner ved brudd på bestemmelsene om markedsføring og kommunikasjon

Ved brudd på bestemmelsene i vedlegg 1a, punkt 5.1.2.2, 5.2.1.4 eller 5.2.2.3 kan Oppdragsgiver ilegge gebyr på kr. 50 000 pr. tilfelle.

20.4.9 Standardisert erstatning til Operatør

20.4.9.1 Dersom Oppdragsgiver ikke overholder fristen som tillegges han i vedlegg 1a pkt. 4.2.2.3 innrømmes Operatøren en standardisert erstatning på NOK 5 000 per dag forsinkelsen varer, begrenset oppad til ti (10) virkedager.

20.4.9.2 I de tilfellene Operatøren innrømmes standardisert erstatning i medhold av pkt. 20.4.9.1 skal beløpet legges til på den månedlige fakturaen. Operatøren skal dokumentere beløpet med henvisning til endringsnummer og/eller andre kjennetegn.

20.5 Krav fra kundene

Dersom det foreligger kontraktsbrudd og Oppdragsgiver som følge av det mottar krav om erstatning eller kompensasjon direkte fra kunder, herunder krav som følge av Oppdragsgivers til enhver tid gjeldende garantier overfor kundene, skal kravet dekkes av Operatøren innen 10 virkedager fra Oppdragsgiver har fremsatt kravet skriftlig vedlagt dokumentasjon. Krav fra kundene kommer ikke til fradrag i øvrig standardisert gebyr, prisavslag eller erstatning overfor Oppdragsgiver.

20.6 Prisavslag

20.6.1 Generelt om prisavslag

20.6.1.1 Oppdragsgiver kan ved kontraktsbrudd kreve et forholdsmessig prisavslag. Det forholdsmessige prisavslaget skal beregnes opp mot kontraktens samlede godtgjørelsesbeløp.

20.6.1.2 Ilagte standardiserte gebyr kommer til fratrukk ved utmålingen av prisavslag.

20.6.2 Særlig om prisavslag ved manglende innfrielse av krav til takting

20.6.2.1 Dersom takting innføres og Operatøren tre kalendermåneder på rad ikke innfrir krav til takting, slik det er angitt i vedlegg 1a med ev. endringer, vil Oppdragsgiver kunne kreve prisavslag tilsvarende 50 % av bonusrammen angitt i vedlegg 6 for den enkelte linje per måned. Oppdragsgiver kan kreve prisavslag fra første måned og frem til Operatøren innfrir kravet.

20.6.2.2 Dersom takting innføres og Operatøren i løpet av et kalenderår ikke innfrir kravene til takting, slik de er angitt i vedlegg 1a med ev. endringer, i seks eller flere måneder sammenlagt, vil Oppdragsgiver kunne kreve prisavslag tilsvarende 50 % av bonusrammen angitt i vedlegg 6 for den enkelte linje for hver måned kravet til takting ikke er innfridd.

20.7 Partenes rett til å kreve erstatning

Partene kan ved kontraktsbrudd kreve dekket det dokumenterte økonomiske tapet kontraktsbruddet har medført. Ilagte standardiserte gebyr kommer til fradrag ved erstatningsutmålingen.

På samme måte som i punkt 20.4.1.2, vil parten ikke være erstatningspliktig dersom parten kan påvise at det forelå en oppfylleleshindring grunnet omstendigheter som parten ikke rådet over og ikke med rimelighet kunne forutse, unngå eller avhjelpe med rimelige midler og kostnader eller der kontraktsbruddet skyldes skadelidte part.

Skadevoldende part plikter å innbetale erstatningskravet til skadelidte part innen 10 virkedager regnet fra den dato skadelidte part har fremsatt kravet skriftlig til skadevoldende part.

20.8 Force majeure

Ved force majeure fritas begge parter fra sine oppfyllelsesforpliktelser etter kontrakten, frem til force majeure situasjonen opphører. Dette innebærer blant annet at Oppdragsgiver ikke er forpliktet til å betale noen form for godtgjørelse dersom det foreligger en gyldig force majeure situasjon.

Som force majeure anses en oppfylleleshindring grunnet omstendigheter som vedkommende part ikke råder over og ikke med rimelighet kan forutse, unngå og avhjelpe med rimelige midler og kostnader.

Ved force majeure skal den berørte parten umiddelbart og skriftlig underrette den annen part om:

- Antatt varighet og omfang
- Årsaken til oppfylleleshindringen
- Tiltak for å bøte på konsekvensene

Den berørte parten må innen rimelig tid varsle den andre parten om at det foreligger en force majeure-situasjon, hvis ikke mister parten retten til å påberope force majeure.

20.9 Betalingsmislighold

Ved betalingsmislighold har kreditor krav på renter i henhold til forsinkelsesrenteloven.

20.10 Heving ved vesentlig kontraktsbrudd

Ved vesentlig kontraktsbrudd, eller dersom det er klart at vesentlig kontraktsbrudd vil inntreffe, har hver av partene rett til å heve Kontrakten eller deler av denne med umiddelbar virkning, samt kreve erstatning etter gjeldende rett. Parten kan kreve erstatning for tap som følge av hevingen selv om det aktuelle kontraktsbrudd før heving har medført utbetalinger av gebyrer, prisavslag og/eller erstatning.

Som vesentlig kontraktsbrudd regnes blant annet, men ikke uttømmende:

- At Operatøren i tre påfølgende kalendermåneder belastes med gebyrer, som til sammen utgjør mer enn 5 % av det månedlige godtgjørelsesbeløpet fra Oppdragsgiver.
- At Operatøren ikke lenger har gyldige tillatelser, forsikringer eller garanti og ikke har rettet forholdet innen ti (10) virkedager fra Oppdragsgiver skriftlig erklærte at slikt kontraktsbrudd ville bli gjort gjeldende.
- At Operatøren er insolvent eller illikvid og ikke har reparert forholdet innen ti (10) virkedager regnet fra den dato det oppstod.

21 Tvister

Partenes rettigheter og plikter etter denne Kontrakten bestemmes i sin helhet av norsk rett.

Dersom det oppstår uenighet mellom partene om forståelsen og gjennomføringen av denne Kontrakten, skal partene først søke å løse uenigheten gjennom forhandlinger og/eller mekling.

Oppnås ikke enighet gjennom forhandlinger, skal saken bringes inn for Oslo tingrett.

22 Signering

Kontrakten er utarbeidet i to (2) eksemplarer hvor hver av partene beholder hvert sitt.

Sted/dato: _____

For Oppdragsgiver

_____
Bernt Reitan Jenssen
administrerende direktør

_____

Sted/dato: _____

For Operatøren

_____